

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-03-14

Närvarande: F.d. justitierådet Leif Thorsson, f.d. regeringsrådet Lars Wennerström och justitierådet Per Virdesten.

Förbättrade möjligheter till licensiering av upphovsrätt

Enligt en lagrådsremiss den 7 mars 2013 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk,
2. lag om ändring i lagen (1980:612) om medling i vissa upphovsrättstvister.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Anders Olin.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk

Lagrådsremissen innehåller bl.a. ett antal förslag som syftar till att skapa större möjligheter för användare av upphovsrättsligt skyddade

verk att med en organisation som företräder upphovsmän ingå avtal som ger rätt att använda även verk av upphovsmän som inte företräds av organisationen (avtalslicens).

42 h §

Paragrafen innebär att det införs en avtalslicens, kallad generell avtalslicens, för att möjliggöra heltäckande avtal även i andra fall än de som särskilt anges i lagen. Regleringen tar sikte på situationer där stora mängder av upphovsrättsskyddade verk kan komma att användas och där det inte på förhand är möjligt för användaren att avgöra vilka verk som berörs, utan alla verk på området behöver kunna utnyttjas. Paragrafen är mycket allmänt hållen och har därmed fått en utformning som gör att det kan sättas ifråga om tillämpningsområdet är tillräckligt avgränsat och om det är möjligt att förutse de praktiska konsekvenserna av förslaget.

Användningsområdet ska enligt paragrafen vara "avgränsat" och avtalslicens ska vara en "förutsättning" för utnyttjandet. I författningskommentaren ges en relativt omfattande beskrivning av hur den generella avtalslicensen är tänkt att användas. Framför allt anges i vilka situationer den inte kan användas. Det vore värdefullt om beskrivningen kunde kompletteras med fler tydliga exempel på när den kan användas. Med hänsyn till den allmänt hållna lagtexten är det svårt att avgöra om den i författningskommentaren beskrivna avgränsningen av användningsområdet till alla delar har täckning i paragrafen. Möjligen skulle förutsättningarna för en generell avtalslicens bli tydligare om förhållandet att det inte är praktiskt möjligt att på förhand bestämma vilka verk som kan komma att beröras förs in i lagtexten.

Lagrådet har förståelse för den valda lagstiftningstekniken men vill framhålla att paragrafens utformning innebär att det kan uppstå problem vid den praktiska tillämpningen.

Övrigt lagförslag

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.